

17.9.2008

KAS-2008-R-2-531

Kuusakoski Oy
PL 9, Hyttipojankuja 2
02781 Espoo

Viite / Hänvisning

Asia / Ärende

**YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI-
SELOSTUKSESTA, KUUSAKOSKI OY, KOTKAN PALVELUPISTEEN SIIRTO
HANSKINMAAN TEOLLISUUSALUEELTA PALASLAHDEN TEOLLISUUSALUEEL-
LE**

HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Kuusakoski Oy 10.6.2008 toimittanut Kaakkois-Suomen ympäristökeskukselle Kotkan palvelupistettä koskevan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994 muutettu 267/1999, 458/2006) mukaisen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen. Laitos on tarkoitus siirtää nykyiseltä paikalta Hanskinmaan teollisuusalueelta uuteen paikkaan Palaslahden teollisuusalueelle.

Hankkeen nimi

Kuusakoski Oy:n Kotkan palvelupisteen siirto Hanskinmaan teollisuusalueelta Palaslahden teollisuusalueelle.

Hankkeesta vastaava ja yhteystiedot

Kuusakoski Oy
PL 9, Hyttipojankuja 2
02781 Espoo

Hankkeesta vastaavan käyttämä konsultti

Insinööritoimisto Ecobio Oy
Tallberginkatu 1 C 87
00180 Helsinki

Yhteysviranomainen

Kaakkois-Suomen ympäristökeskus
PL 1023 (Kauppamiehenkatu 4), 45101 Kouvola

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

Kyseessä olevaan hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (486/1994, muut. 267/1999, 458/2006) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, sillä kyse on YVA-asetuksen (713/2006) hankeluettelon (2 luku 6 §) kohdan 11 b mukaisesta hankkeesta.

Ympäristövaikutusten arviointiselostus on asiakirja, jossa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista.

Hankekuvaus

Kuusakoski Oy suunnittelee Kotkan palvelupisteen siirtämistä nykyiseltä paikalta Hanskinmaan teollisuusalueelta Kotkan kaupungin osoittamaan uuteen paikkaan Palaslahden teollisuusalueelle. Kuusakoski Oy on toiminut Hanskinmaalla vuodesta 1996 lähtien. Kuusakoski Oy:n siirtyminen Palaslahden teollisuusalueelle mahdollistaa nykyisen Hanskinmaan alueen käyttämisen satamatoiminnoille. Kuusakoski Oy:n uudelle tontille suunniteltuja toimintoja ovat kierrätysmetallin käsittely, metallilastujen briketointi, käytöstä poistettujen ajoneuvojen, renkaiden, sähkö- ja elektroniikkalaitteiden, paperin, pahvin, muovin sekä rakennusjätteen ja puun vastaanotto, välivarastointi ja esikäsittely tai käsittely. Tämän lisäksi palvelupisteessä vastaanotettaisiin ja välivarastoitaisiin myös akkuja ja paristoja. Esikäsitelty tai käsitelty materiaali toimitetaan teollisuuden raaka-aineiksi, jatkokäsittelyyn yhtiön muille laitoksille tai muuhun hyötykäyttöön.

Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset

YVA-selostuksessa on esitetty hankkeen kannalta keskeiset säädökset sekä tarvittavat luvat. Lupahakemusten liitteenä tulee olla ympäristövaikutusten arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto.

YVA-lain 13 §:n mukaan viranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen tai tehdä muuta siihen rinnastettavaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon.

Muut hankkeet

Kuusakoski Oy:n suunniteltu palvelupiste sijoittuu Palaslahden terminaali- ja teollisuusalueelle. Alue ja sen lähiympäristö ovat kehittymässä satamatoimintojen taustalueeksi ja satamaa palvelevaksi terminaali- ja teollisuusalueeksi. Kotkan Mussalon sataman laajennushankkeen YVA-menettely toteutettiin vuosina 2005-2007. Palaslahden pohjoispuolelle, Ristiniementien ja Merituulentien väliselle alueelle on suunnitteilla uusi ratapiha. Kuusakoski Oy:n toiminnoista metallin käsittelyn ja kierrätyksen lisääntyminen vaikuttaisi osaltaan raideliikenteen määrään alueella sekä tieliikenteeseen. Alueen lähistöllä on vireillä myös Mussalon jätevedenpuhdistamon laajennus, mahdollinen PVO:n voimalaitoksen laajennus sekä Nord Streamin kaasuputki-hankkeeseen liittyvä putkipinnoitushanke.

ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN, KUULEMINEN

Kaakkois-Suomen ympäristökeskus on kuuluttanut ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta Kotkan kaupungin ilmoitustaululla 12.6.2008-8.8.2008. Kuulutus on julkaistu Kymen Sanomissa 12.6.2008. Arviointiselostus on ollut nähtävillä Kotkan kaupungintalolla (Kustaankatu 2, Kotka), Kotkan kaupunginkirjastossa (Kirkkokatu 24) sekä Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksessa (Kauppamiehenkatu 4, Kouvola). Lisäksi arviointiselostus on julkaistu Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen internetsivuilla www.ymparisto.fi/kas/yva

Arviointiselostusta koskevat lausunnot ja mielipiteet pyydettiin toimittamaan Kaakkois-Suomen ympäristökeskukselle 11.8.2008 mennessä.

Yleisötilaisuus

Hanketta ja ympäristövaikutusten arviointiselostusta koskeva yleisötilaisuus pidettiin 16.6.2008 Kotkassa (Mussalon satamaterminaali, Merituuli-toimistorakennus).

Muu vuorovaikutus

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä varten perustettuun ohjausryhmään kuuluivat hankkeesta vastaavan (Kuusakoski Oy) ja YVA-konsultin (Ecobio Oy) lisäksi seuraavien tahojen edustajat: Kotkan kaupunki, Kotkan Satama Oy, Kaakkois-Suomen ympäristökeskus.

Ohjausryhmän tarkoituksena oli edistää tiedonkulkua ja -vaihtoa hankkeesta vastaavan, viranomaisten ja muiden sidosryhmien välillä. Ryhmän kokouksissa seurattiin YVA:n kulkua ja keskusteltiin arviointiselostuksen ja sitä tukevien selvitysten laadinnasta.

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA ESITETYT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Yhteenveto yhteysviranomaiselle toimitetuista lausunnoista ja mielipiteistä

Kaakkois-Suomen ympäristökeskukselle toimitettiin arviointiselostuksesta 9 lausuntoa. Yleisenä huomiona lausunnoista voidaan todeta, että päähuomio niissä kiinnitettiin ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuviin vaikutuksiin. Keskeiseen asemaan nousivat varsinkin meluvaikutukset sekä alueella olevien (ja suunniteltujen) eri toimintojen yhteisvaikutukset. Lisäksi lausunnoissa tuotiin esille mm. ilman laatuun sekä vesistöihin, liikenteeseen sekä haitallisten vaikutusten vähentämiseen liittyviä seikkoja.

Seuraavassa yhteenveto yhteysviranomaiselle toimitetuista lausunnoista:

Kotkan kaupunginhallitus (6.8.2008)

Kaupunginhallitus on antanut ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta teknisen lautakunnan, ympäristölautakunnan ja sosiaali- ja terveystoimen lausuntojen mukaisen lausunnon.

Kotkan kaupunki, tekninen lautakunta (5.8.2008)

Tekninen lautakunta ja Kuusakoski Oy ovat 7.3.2007 tehneet esisopimuksen Kuusakoski Oy:n toiminnan siirtämisestä uudelle, arviointiselostuksessa kuvatulle paikalle. Samalla kaupunki sitoutui puoltamaan Kuusakoski Oy:n uudelle tontille ympäristölupaa nykyisen toiminnan lisäksi myös uusille erikseen sovittaville kierrätysjakeille. Selostuksessa esitetty toiminta on esisopimuksen mukaista.

Kun huomioidaan alueelle sekä Jämskätien kohdalle että siitä pohjoiseen Ristinien asutuksen suuntaan jäävät kaksi noin 10 metrin korkuista kallioseinämää, todellinen melun leviäminen Ristinien suuntaan lienee pienempi kuin selostuksen sivuilla 41-42 esitetty.

Kotkan kaupunki, ympäristölautakunta (7.8.2008)

Kuusakoski Oy:n YVA-selostuksessa on ympäristövaikutuksia selvitetty huolella painottaen merkittävimpiä vaikutuksia.

Suunnitellun uuden palvelupisteen meluvaikutuksia on arvioitu simuloimalla maastomallin avulla. Melun haittavaikutukset ovat mallinnuksen mukaan suurimmat Ristinien kaakkoisosan asuinalueella, jossa epäsuotuisimmassa skenaariossa 3 melutaso saavuttaa 50 dB tason, yöohjearvon. Sama meluraja sivuaa myös Ristinien tien pohjoiskaarella muutamia asuintaloja. Ympäristölautakunta toteaa, että melun ekvivalenttitaso kuvaa melun häiritsevyyttä vain osittain. Romun käsittelyyn liittyy melko paljon impulssimaisia ääniä, kolahduksia, jotka voidaan kokea häiritsevinä vaikka äänitaso muuten olisi kohtuullinen.

Päästöjä ilmaan aiheutuu materiaalin välivarastoinnista ja käsittelystä, metallikappaleiden polttoleikkauksesta sekä koneiden pakokaasuista. Polttoleikkaukseen ja renkaiden välivarastointiin liittyy tulipaloriski, jolloin savu voi aiheuttaa ilman laadun heikkenemistä. Ajoneuvojen ja työkonien nostattama pöly voi epäsuotuisissa sääolosuhteissa lentää asutuksen suuntaan. Työkonien kaasumaiset ja hiukkaspäästöt laimentuvat ilmaan nopeasti.

Kuusakosken toiminnan päästöt ilmaan on pieni osa koko satama- ja teollisuusalueen päästöistä. Kaasumaisia ja hiukkaspäästöjä ja niiden vaikutuksia ympäristöön on hyvä tarkastella koko alueella kokonaisuutena. Kotkan ympäristökeskuksen suorittaman tarkkailun mukaan ilman laatuun vaikuttavat erityisesti hengitettävät hiukkaset (PM 10), joiden pitoisuudet ovat nousseet ajoittain korkeiksi erityisesti keväällä, kun tienpinnat ja kentät ovat sulaneet. Kesäkuun 2008 loppuun mennessä PM 10:lle vuorokausiraja-arvotaso $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ on ylittynyt Mussalossa 8 kertaa; ylityksiä saa olla 35 kalenterivuodessa. Typpioksidin vuorokausi- ja tuntiohjearvoihin verrattavat pitoisuudet ovat olleet korkeimmillaan huhtikuussa, 97% ja 75%.

Vesistöihin toiminta voi vaikuttaa mm. onnettomuustilanteessa öljynerotuksen ohituksen kautta mereen tai pihan asfaltoinnin rikkoutuessa hulevesijärjestelmän ohi mahdollisesti pohjavesiin. Suunnitellun uuden toiminta-alueen hulevesijärjestelmä on entistä aiempaa parempi, varustettu 1 lk:n öljynerotusjärjestelmällä, joten päästöriski ympäristöön pienenee huomattavasti.

YVA-selostuksessa on esitetty toimet meluhaittojen, öljyvahinkojen ja pölyämisen ehkäisemiseksi, tulipalo- ja henkilövahinkoriskien pienentämiseksi sekä jätesuunnitelma.

Seurantaohjelman tavoitteena on kerätä tietoa ennakoitujen vaikutusten toteutumisesta, laajuudesta ja merkittävyydestä sekä havainnoida mahdollisia ennalta arvaamattomia vaikutuksia. Samalla tarkkaillaan haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi toteutettujen toimien tehokkuutta. Seurantaohjelman käyttötarkkailussa pidetään kirjaa vastaanotetuista materiaaleista ja öljynerotuksen toimivuudesta. Päästötarkkailussa seurataan hulevesien laatua ja päästöjä ilmaan. Vaikutustarkkailussa mitataan melutasot häiriintyvissä kohteissa ja tehdään tarvittavat toimenpiteet sekä seurataan ilmanlaatutietoja alueella.

YVA:ssa on otettu huomioon laitoksen siirtyminen lähemmäksi asuinalueita. Siirto uuteen paikkaan merkitsee toisaalta siirtymistä lähemmäksi asuinalueita ja toisaalta parempaa ympäristönsuojelutekniikkaa aikaisempaan verrattuna. Asutuksen kannalta merkittävin terveysvaikutus on mahdollinen meluhaitta. Meluavaa, kolahtelevaa työtä tulee erityisesti yöaikaan välttää.

Etelä-Suomen lääninhallitus (14.8.2008)

Etelä-Suomen lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosasto ilmoittaa, ettei se tässä vaiheessa käytä sille varattua mahdollisuutta lausunnon antamiseen asiakohdassa mainitussa asiassa.

Tiehallinto, Kaakkois-Suomen tiepiiri (7.8.2008)

Ympäristövaikutusten arvioinnin mukaan hankkeen merkittävimmät vaikutukset ovat meluvaikutukset, päästöt ilmaan, vaikutukset hulevesiin, vaikutukset elinoloihin ja viihtyvyyteen (Ristiniemen asuinalue) ja onnettomuustilanteet. Erityisesti meluhaittavaikutukset on arvioitu kattavasti. Selostuksessa on tuotu esiin myös hankkeen kytkeytyminen muihin hankkeisiin, kuten tieverkon kehittämiseen. Selostuksessa tämä tarkoittaa lähinnä sitä, että toiminnan siirtäminen ei itsessään lisää liikennettä alueella. Ainoastaan liikenteen painopiste muuttuu Hanskinmaalta Palaslahden alueelle. Vaihtoehdon 0 tai 1 toteutuessa Kuusakoski Oy:n liikennemäärät pysyisivät nykyisellään ja mikäli vaihtoehto 2 toteutuisi, rekkaliikenne lisääntyisi noin neljällä kuormalla päivässä.

Ympäristöarvioinnin mukaan Kuusakoski Oy:n palvelupisteen liikennemäärät vuonna 2007 olivat 570 junavaunuvastaanottoa, noin 1000 henkilöautovastaanottoa ja 4000 rekkavastaanottoa. Lähetyskäsiä puolestaan oli vuonna 2007 250 junavaunun ja 3200 rekkakuorman verran. Yhden päivän aikana tuotiin keskimäärin noin 4 kuormaa henkilöautolla ja 15-16 kuormaa rekka-autolla. Selostuksen mukaan Kuusakoski Oy:n liikenne muodostaa vain pienen murto-osan Mussaloon kohdistuvasta liikennevirrasta. Palvelupisteen siirto yhdessä Palaslahden teollisuusalueen kehittämisen kanssa tuo kuitenkin liikennevirtoja lähemmäs Ristiniemen asuinalueita, jolloin liikenteen haitat (melu ja päästöt ilmaan) alueella kasvavat.

Kaakkois-Suomen tiepiiri pitää YVA-selostusta Tiehallinnon kannalta riittävänä. Arviointityön aikana on oltu tiepiiriin yhteydessä. Selostuksessa on otettu huomioon mainintana Kotkan kaupungin alueen tieverkkoselvitys, jota Kotkan kaupunki laatii yhteistyössä Kaakkois-Suomen tiepiirin kanssa.

Kymenlaakson liitto

Ei lausuntoa.

Museovirasto (5.8.2008)

Museovirasto ilmoittaa lausunnossaan, ettei sillä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Rakennetun kulttuuriperinnön osalta viitataan Kymenlaakson museon lausuntoon.

Kymenlaakson museo (11.8.2008)

Ristiniemen Rytäniemen alue on alkuaan ilman varsinaista kaavoitus suunnitelmaa muodostunut asuinalue. Alue heijastaa nykyisinkin lähinnä 1900-luvun alkupuolen ympäristökokonaisuutta, joka on ollut tyypillistä Kotkan alueen rantojen asutukselle. Lisäksi alueella on tehty joitakin löytöjä siellä sijainneesta Ruotsinsalmen aikaisesta hautausmaasta (1700-luvun loppu tai 1800-luvun alku). Alue mainitaan myös Kymenlaakson seutukaavaliiton julkaisussa Kymenlaakson rakennuskulttuuri vuodelta 1992. Rakennuksia ja aluetta ei ole yksityiskohtaisesti inventoitu.

Kuusakoski Oy:n palvelupisteen siirtäminen ei aiheuta em. kulttuuriympäristölle välitöntä uhkaa (Kymenlaakson museon lausunto 4.4.2008). Palvelupisteen siirto voi kuitenkin aiheuttaa joitakin negatiivisia vaikutuksia. Lisääntyvä melu aiheuttaa asuin ympäristön viihtyvyyden vähenemistä ja voi syntyä tarvetta rakennusten äänieristyksen ja ympäristön meluntorjunnan lisäämiseksi. Meluntorjunnan tulee tapahtua itse laitoksessa, niin että ympäristöön kohdistuvat melun seurausvaikutukset ovat mahdollisimman vähäiset.

Kotkan ympäristöseura ry (11.8.2008)

Siirron aiheuttamat merkittävimmät haitalliset ympäristövaikutukset ovat melun sekä ilman kautta leviävien raskasmetallien lisääntyminen Ristiniemen asuinalueella. Siirto heikentää huomattavasti Ristiniemen asukkaiden elinoloja ja viihtyvyyttä (liikenne, melu). Toiminnan aiheuttamat raskasmetallipäästöt sekä työkoneiden ja kuljetusajoneuvojen ilmansaasteet (NO_x, SO₂, hiukkaset) heikentävät lähiviheralueen käyttöä ulkoiluun, marjastukseen ja sienestystyöhön, samoin ne heikentävät viheralueen eläinten ja kasvillisuuden kuntoa. Vaarana on myös käytössä olevien kaivojen mahdollinen/todennäköinen pilaantuminen (todennäköisyys öljypäästöille 1 kpl/vuosi, pohjavesiin pääsevät metallit, kun asfaltti pihalla rikkoutuu tai piha-aluetta ei puhdisteta tarpeeksi usein. Siirto vaarantaa myös Ristiniemen asukkaiden terveyttä. Tähän liittyen mainitaan pitkäaikaiset meluvaikutukset, ilman raskasmetallit ja pienhiukkaset, veden epäpuhtaus, henkisen stressin lisääntyminen sekä lyhytaikaisista vaikutuksista tulipalojen aiheuttamat vaaratekijät, tulvien ja myrskyjen aiheuttamat huuhtoumat ympäristöön ja vesistöön sekä liikenteen vilkastumisen aiheuttamat onnettomuudet ja vaaratilanteet. Siirto mahdollistaa myös toiminnan laajentamisen nykyisestään, jolloin myös kielteiset ympäristövaikutukset lisääntyvät ja niiden vaikutusalue laajenee.

Arvioinnin puutteiksi mainitaan, että ympäristövaikutuksia on arvioitu vain paikallisesti (globaali taso puuttuu), ilmansaasteiden arvioinnissa ei ole vaikutusalueessa huomioitu vallitsevia tuuliolosuhteita, pohjavesien virtaukset tutkimatta, ilman kautta aiheutuvien raskasmetallien ja hiukkasten mittaaminen on puutteellinen. Häiriövalon arviointi puuttuu kokonaan, melukuorman kokonaisuuden huomioiminen puutteellinen ja seurantaohjelmassa päästöistä ilmaan suositellaan mittauksia vain tarvittaessa.

Ristiniemen asukasyhdistys (5.9.2008)

Ristiniemen asukasyhdistys ry pitää Kuusakoski Oy:n Kotkan palvelupisteen siirron ympäristövaikutusten arviointiselostusta seuraavilta osin puutteellisina ja vaatii, että selostukseen tehdään seuraavat täsmennykset:

1. Lisäselvitys kokonaismelukuorman vaikutuksesta lähiympäristön asukkaille
Mikä on kokonaismelun vaikutus lähiympäristöön jos Kuusakosken palvelupisteen siirto toteutuu (ve1 ja ve2 tapauksissa) sekä muun alueelle suunnitellun

toiminnan osalta. Kaikkia osapuolia kohtaan on välttämätöntä etukäteen määrittää miten mahdollinen ongelmatilanne lain mukaisten melun raja-arvojen ylityksestä ratkaistaan, jos useampi osapuoli yhdessä tuottaa melua. Siis kenen liiketoimintaa ja millä kustannuksilla on silloin muutettava melua vähentäväksi. Tästä olisi tehtävä riskianalyysi ja etukäteen eri toimijoita sitova suunnitelma jos meluarvot ylittyvät ennen luvan myöntämistä ko. palvelupisteen siirrolle.

2. Etukäteen asetettavat melurajoitteet

Toiminnalle on asetettava kohtuullisen asumisviihtyisyyden(nykytilanne huomioiden) takaamiseksi rajoitteita:

- Toiminta on kiellettävä viikonloppujen ajaksi kokonaan.
- Arkisin käyttö pitää rajata klo 7-22 väliselle ajalle. Toimintaa ei saisi harjoittaa yöaikaan.

Muuta

- VNp 993/1992 mukaan uusilla alueilla tulee pyrkiä max 45 dB yöllä. Asutusalueemme ei ole uutta, mutta nyt siirrettävä teollinen toiminta on uutta alueelle ja valtioneuvoston päätöksessä myös sanotaan, että ” Uusia melua aiheuttavia toimintoja suunniteltaessa huolehditaan siitä, etteivät ne lisää melulle alistumista ja meluhaittoja.”

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa ja samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

Arviointimenettelyssä ei tehdä hanketta koskevia päätöksiä ja näin ollen siihen ei liity valitusoikeutta. Hanketta koskevissa muissa laeissa säädetään asianosaisten oikeudesta valittaa. Kaakkois-Suomen ympäristökeskus on tarkistanut YVA-selostuksen ja on yhteysviranomaisen lausuntoa laatiessaan ottanut huomioon arviointiselostuksesta yhteysviranomaiselle toimitetut lausunnot.

Kaakkois-Suomen ympäristökeskus katsoo, että ympäristövaikutusten arviointiselostus on tehty arviointiohjelman sekä yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antaman lausunnon mukaisesti ja se vastaa YVA-lain ja asetuksen keskeisiä vaatimuksia. Arvioinnin perusteeksi on hankittu keskeiset tiedot olemassa olevista suunnittelualueesta ja sen lähiympäristöä koskevista aiemmista selvityksistä ja lisäksi on tehty uusia selvityksiä (mm. meluselvitys).

Hankekuvaus, tiedot hankkeesta

Hankekuvaus, tiedot hankkeesta, sen tarpeesta ja tavoitteista on esitetty ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa selkeästi ja perustellusti. Selostuksesta käy ilmi hankkeen maankäyttötarve sekä hankkeen keskeiset ominaisuudet ja tekniset ratkaisut.

Arviointiselostuksessa on esitetty tiedot hankkeen suunnitteluvaiheesta, arvio suunnittelu- ja toteuttamisaikataulusta sekä tiedot hankkeen toteuttamisen edellyttämistä suunnitelmista, luvista ja päätöksistä. Selostuksessa on myös tiedot muista alueella ja sen lähiympäristössä olevista sekä suunnitelluista toiminnoista.

Vaihtoehtojen käsittely

Ympäristövaikutuksen arviointiselostuksessa on tarkasteltu seuraavia vaihtoehtoja:
Hanketta ei toteuteta (0-vaihtoehto)

Mikäli Kuusakoski Oy:n Kotkan palvelupisteen siirto Palaslahden teollisuusalueelle ei toteudu, Kuusakoski Oy jatkaa toimintaansa nykyisellä paikallaan. Tällä saattaa olla vaikutuksia Kotkan sataman toimintaan, sillä satamalla on tarve keskittää toimintojaan ja lisätä logistiikka-alueiden määrää. Tämän vaihtoehdon toteutumisella on todennäköisesti vaikutuksia myös Palaslahden teollisuusalueelle, sillä Kuusakoski Oy:lle osoitetulle tontille siirtyy vaihtoehdon toteutuessa joku toinen teollisuusyritys.

Nykyisen toiminnan siirto Palaslahden teollisuusalueelle (vaihtoehto 1)

Kuusakoski Oy:n Kotkan palvelupiste siirretään Hanskinmaan teollisuusalueelta Palaslahden teollisuusalueelle. Noin 6,3 ha:n kokoinen suunnittelualue sijoittuu Mussalon kaupunginosaan. Kiinteistön (285-20-8-29) omistaa Kotkan kaupunki. Lähistöllä toimii mm. jätevedenpuhdistamo ja Pohjolan Voima Oy:n voimalaitos.

Palvelupisteelle suunniteltuja toimintoja ovat kierrätysmetallin käsittely, metallilastujen briketointi, käytöstä poistettujen ajoneuvojen, renkaiden, sähkö- ja elektroniikkalaitteiden, metallipitoisten sakkojen ja pölyjen, paperin, pahvin, muovin, lasin sekä rakennusjätteen ja puun vastaanotto, välivarastointi, lajittelu ja toimittaminen muualle käsiteltäväksi. Lisäksi palvelupisteessä vastaanotettaisiin ja välivarastoitaisiin myös akkuja, paristoja sekä muiden ongelmajätteiden pieneriä. Käsitelty materiaali toimitetaan teollisuuden raaka-aineiksi, jatkokäsittelyyn yhtiön muille laitoksille tai muuhun hyötykäyttöön.

Toiminnot jatkuvat pääosin nykyisen ympäristöluvan laajuisina, jonka lisäksi alueella vastaanotettaisiin ja käsiteltäisiin myös rakennusjätettä sekä nykyistä enemmän autonrenkaita.

Laajennettu toiminta Palaslahden teollisuusalueella (vaihtoehto 2)

Tässä vaihtoehdossa toimintaa laajennetaan nykyisen ympäristöluvan sallimasta määrästä. Toiminnot sijoittuvat edelleen samalle 6,3 ha:n tontille, mutta vastaanotettavan, käsiteltävän ja kierrätettävän materiaalin määrää kasvatetaan jonkin verran nykyisestä (taulukko 1). Tilan käyttöä tontilla ja logistiikkaa tehostetaan vastaavasti.

Taulukko 1. Kotkan palvelupisteellä käsiteltävän kierrätysmateriaalin määrä eri vaihtoehdoissa.

Laatu	Kierrätettävän materiaalin määrä t/a (0-vaihtoehto ja vaihtoehto 1)	Kierrätettävän materiaalin määrä t/a (vaihtoehto 2)
Kierrätysmetallit	320 000	320 000
Käytöstä poistetut ajoneuvot	3 000	5 000
Käytöstä poistetut sähkö- ja elektroniikkalaitteet	1 000	10 000
Akut ja paristot	5 000*	10 000
Rakennusjäte	10 000*	50 000
Puu, paperi, pahvi ja muovi	3 000	10 000

Renkaat	10 000*	30 000
Metallipitoiset sakat ja pölyt	5 000	5 000
Ongelmajätteiden pienerät	100	1 000
Yhteensä	n. 357 000	n. 441 000

* Eivät sisälly tässä laajuudessa nykyiseen toimintaan. 0-vaihtoehdossa akkujen ja paristojen vastaanottomäärä on 200 t/a, rakennusjätettä ei vastaanoteta lainkaan ja vastaanotettavien renkaiden määrä on 1 000 t/a.

Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä on tunnistettu hankkeen kannalta merkittävät ympäristövaikutukset. Keskeisessä asemassa ovat olleet mm. meluvaikutukset, ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvat vaikutukset sekä hankkeen vaikutukset ilman laatuun, vesistöihin ja liikenteeseen.

Vaikutusten selvittämisen perusteeksi on hankittu tarvittavat tiedot tarkasteltavasta vaikutusalueesta. Meluvaikutuksista on tehty erillisselvitys.

Yhteysviranomaisen katsoo, että vaikutusarviointiin liittyvät selvitykset on kohdistettu asianmukaisella tavalla merkittäviksi arvioituihin ympäristövaikutuksiin.

Ympäristövaikutusten arviointi on tehty pääasiassa asiantuntija-arviona käyttäen hyväksi sekä aiemmin tehtyjä tutkimuksia ja selvityksiä että uusia, hankkeeseen kohdistettuja selvityksiä. Selvitysten tulokset on koottu arviointiselostukseen.

Vaikutukset maa- ja kallioperään

Hankkeella ei ole vaikutuksia kallioperään. Alueen louhintatyö liittyy Kotkan kaupungin projekteihin ja se etenee riippumatta Kuusakoski Oy:n suunnitelmista.

Vaikutukset maaperään on myös arvioitu vähäisiksi. Mikäli tontin pinnoite rikkoutuu, paikallinen pilaantuminen metalleilla on mahdollista. Toiminnasta syntyneet pölyt ja hienojakoiset partikkelit saattavat kulkeutua ilmajäätöjen mukana päällystetyn alueen ulkopuolelle, jolloin ne saattavat aiheuttaa maaperän raskasmetallipitoisuuden kohoamista. Suurin osa Kuusakoski Oy:n tontilla käsitellystä metallista on rautaa eri muodoissaan. Raudan lisäksi toiminnasta voi syntyä lyijy, nikkeli ja molybdeenipäästöjä. Ilmateitse kulkeutuva määrä on todennäköisesti hyvin vähäinen, joten maaperän likaantumisen riski tontin ulkopuolella on lähinnä teoreettinen.

Vesistövaikutukset

Pintavesiin kohdistuvia vaikutuksia on arviointiselostuksessa tarkasteltu asianmukaisesti. Kuusakoski Oy:n toiminta voi vaikuttaa veden laatuun pääasiassa kahta reittiä. Hulevesijärjestelmän kautta vedet purkautuvat kaupungin sadevesiviemäriin ja sitä kautta merialueelle. Toiseksi toiminnassa muodostuva pöly voi kulkea ilmassa ja laskeutua lähialueille kuiva- ja märkälasseumana ja sitä kautta vaikuttaa pinta-, vajon- ja pohjaveteen.

Normaalitilanteessa vaikutukset veden laatuun jäävät vähäisiksi. Mahdolliset tulva- ja onnettomuustilanteet nostavat veden pilaantumisen riskiä jonkin verran. Myös pihan asfalttikatteen rikkoutuminen voi vaikuttaa veden laatuun, koska tällöin osa pihalta purkautuvasta vedestä ohittaa hulevesijärjestelmän.

Hulevedet nykyisellä tontilla

Hulevedet johdetaan tasausaltaaseen, joka toimii kiintoaineen laskeutusaltaana sekä 2 lk:n öljynerottimena. Romuajoneuvojen varastoalueelta vedet johdetaan 1 lk:n öljynerotuskaivon kautta tasausaltaaseen. Altaan jälkeen vedet lasketaan kaivon kautta sadevesiviemäriin, joka purkautuu merialueelle. Hulevesien kiintoaines-, öljy- ja metallipitoisuuksia tarkkaillaan säännöllisesti. Metallipitoisuudet alittavat HELCOMin kriteerit, mutta hulevesien keskimääräinen öljypitoisuus on jonkin verran raja-arvoa korkeampi. Öljypitoisuus kuitenkin alittaa ympäristölupapäätöksessä määrätyn raja-arvon. 15 mg/l.

Hulevedet Palaslahden tontilla

Mikäli toiminta siirtyy Palaslahden tontille, hulevesien käsittely tulee paranemaan nykyisestä, sillä tarkoitus on ottaa käyttöön 1 lk:n öljynerotusjärjestelmä. Toiminta-alue tullaan asfaltoimaan kauttaaltaan, jolloin maaperän- ja pohjaveden pilaantuminen voidaan välttää. Sade-, sulamis- ja valumavedet kootaan keräyskaivojen avulla ja johdetaan tasausaltaan sekä 1 lk:n öljynerotusjärjestelmän kautta sadevesiviemäriin. Sadevesiviemäroidyt vedet johdetaan purkupuutkea pitkin mereen.

Hulevesijärjestelmä mitoitetaan keskimäärin kerran 10 vuodessa esiintyvän 10 min kestävän rankkasateen aiheuttaman huippuvaluman mukaan siten, että tasausaltaaseen pystytään varastoimaan valumatilanteen alussa tulevat vedet, joiden öljypitoisuus on selvästi korkein. Mitoituksessa huomioidaan myös, että järjestelmän kokonaisvarastotilavuus (tasausallas, viemärit ja kenttäalue yhteensä) riittää huippuvaluman varastoimiseen. Ottaen huomioon kentän ja putkiston padotuskapasiteetin, tasausaltaan kokonaistilavuudeksi muodostuu 400 m³. Tällä mitoituksella öljynerotuksen ohituksia arvioidaan tapahtuvan keskimäärin harvemmin kuin kerran vuodessa.

Vaikutukset pohjavesiin

Hankealueella tai sen läheisyydessä ei ole luokiteltuja pohjavesialueita. Pohjavettä kuitenkin hyödynnetään Ristiniemen asutusalueella. Arviointiselostuksesta ilmenee lähialueiden kiinteistöjen talousvesikaivojen sijainti. Muutoin tarkastelu on jäänyt pintapuoliseksi. Pohjaveden virtausolosuhteita ei ole tarkemmin selvitetty YVA:n yhteydessä.

Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeen mahdollinen vaikutus talousvesikaivojen veden laatuun on epätodennäköistä. Teoreettisesti on mahdollista, että erityistilanteissa haitallisia yhdisteitä voi päästä alueen kalliopohjaveteen. Kulkeutuminen kalliioalueella on kuitenkin täysin riippuvainen alueen kallioperän rakennegeologisista ominaisuuksista (rakoilu, ruhjeet). Koska tällaista selvitystä ei ole tehty, arviointiin liittyy tältä osin epävarmuustekijöitä. Näin ollen yhteysviranomaisen esittää seurantaohjelmaan harkittavaksi myös kaivovesien tarkkailun. Kun otetaan huomioon alueella olevat muut lähialueille ympäristövaikutuksia aiheuttavat toiminnot, on tarkoituksenmukaista liittää kaivovesien tarkkailu yhteistarkkailun piiriin.

Vaikutukset luonnonolosuhteisiin

Hankkeen vaikutukset luontoon on selvitetty riittävällä tavalla ottaen huomioon hankealueen ja sen ympäristön ominaispiirteet, lähimmät Natura- 2000 verkostoon kuuluvat alueet, muut suojelukohteet ja keskeiset luontoarvot.

Luontovaikutukset ovat vähäiset, koska alue on teollisuuskäyttöön louhittua ja tasattua aluetta. Tontin alueella ei ole alkuperäistä luontoa jäljellä ja vaikutukset puolen kilometrin päässä sijaitsevan metsäalueen luontoon on arvioitu vähäisiksi. Luontoon kohdistuvat vaikutukset voivat olla sekä suoria että välillisiä. Tämä on huomioitu YVA-selostuksen vaikutustarkastelussa asiamukaisella tavalla.

Hanskinmaan ja Palaslahden teollisuusalueiden läheisyydessä ei sijaitse luonnonsuojelualueita tai Natura 2000 –verkostoon kuuluvia alueita.

Vaikutukset luonnonvarojen käyttöön

Kuusakoski Oy:n toiminta on luonnonvaroja säästävää, koska kierrättäminen vähentää uusiutumattomien luonnonvarojen tarvetta ja säästää energiaa. Alueen pintarakenteisiin, kuten asfaltointiin, kuuluu jonkin verran luonnonvaroja.

Vaikutukset maankäyttöön, maisemaan ja rakennettuun ympäristöön

Ympäristöministeriön 19.6.2001 vahvistamassa Kymenlaakson seutukaavassa laitoksen nykyinen sekä suunniteltu uusi sijoituspaikka on satamatoiminnoille varattua aluetta (LV).

Kymenlaakson vaihemaakuntakaava (taajamat ja niiden ympäristöt) on hyväksytty maakuntavaltuustossa 12.6.2006 ja vahvistettu ympäristöministeriössä 28.5.2008. (päätös N:o YM3/5222/2007). Ympäristöministeriö on kaavan vahvistuspäätöksessä määrännyt MRL:n 201 §:n 1 momentin nojalla, että maakuntakaava tulee voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman. Maakuntakaavasta on tehty valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Maakuntakaavassa Kuusakoski Oy:n palvelupiste sijoittuu molemmissa vaihtoehtoissa satama-alueelle (LS). Alueelle on merkitty kemikaalien varastoinnista johtuva konsultointivyöhyke (sev).

Kotkan oikeusvaikutuksettomassa yleiskaavassa alue on merkitty teollisuus- ja varastoalueeksi (T).

Suunnittelualan asemakaavan Kotkan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 21.5.2007. Asemakaava on saanut lainvoiman 29.6.2007. Nykyinen palvelupiste sekä suunnitellun palvelupisteen alue sijaitsevat teollisuus- ja varastorakennusten kortteli-alueella (T).

Kokonaisuudessaan Kuusakoski Oy:n Kotkan palvelupisteen siirron vaikutukset maankäyttöön, maisemaan ja kaupunkikuvaan ovat vähäiset, sillä laitos sijaitsee teollisuusalueeksi kaavoitetulla alueella. Palaslahden teollisuusalue on osittain merestä vallattua täyttömaata, osittain louhintatöillä tasattua aluetta. Mikäli suunniteltu siirto toteutuu, Kuusakoski Oy:n käytössä ollut tontti Hanskinmaalla muuttuu todennäköisesti varastoalueeksi. Palaslahden tontilla puolestaan suunniteltu maankäyttömuoto on keskittynyt teollisuusalue ja alue on rakentumassa parhaillaan kaavoituksen ohjaamaa suunnitelmaa vastaavaksi. Jämskäntien suunnasta katsottuna laitostontti tulee jäämään jyrkanteen taakse. Maisemallisesti palvelupiste sulautuu rakentuvaan teollisuusmiljööseen.

Palaskylänlahden ympäristö on ollut merkittävien muutosten kohteena sataman rakentamisen aikana ja sen jälkeen. Lahti on täytetty ja rantakalliot louhittu, joten alkuperäistä luonnonmaisemaa tai arvokasta kulttuurimaisemaa ei alueella ole jäljellä. Luonnonmukaista maisemaa on ainoastaan kapeana vyöhykkeenä kalliolouhoksen ja

Ristiniemen kylän välissä. Näin ollen vielä jäljellä olevan Ristiniemen asuinalueen lähivirkistys- ja suojaviheralueen säilyttäminen on erittäin tärkeää.

Vaikutukset kulttuuriperintöön

Suunnittelualueella ei ole arkeologisia kulttuuriperintökohteita. Kuusakoski Oy:n palvelupisteen siirtäminen ei aiheuta myöskään Ristiniemen-Rytäniemen alueen kulttuuriympäristölle välitöntä uhkaa.

Päästöt ilmaan ja vaikutukset ilman laatuun

Päästöjä ilmaan aiheutuu materiaalin välivarastoinnista ja käsittelystä, metallikappaleiden polttoleikkauksesta sekä koneiden ja laitteiden pakokaasuista. Polttoleikkauksessa voi syttyä tulipaloja. Myös renkaiden välivarastointiin liittyy tulipaloriski. Ilman laatuun alueella vaikuttavat olennaisesti myös sataman toiminta ja laajennusrakentaminen sekä muiden alueella olevien toimintojen päästöt ja niiden yhteisvaikutus sekä kaukokulkeuma.

Polttoleikkaus

AX- suunnittelu tutki metallin polttoleikkauksen aiheuttamia päästöjä Kuusakoski Oy:n Kotkan nykyisellä palvelupisteellä vuonna 2006. Mittausten perusteella raudan polttoleikkaus aiheuttaa merkittävämmän hiukkaspäästön (103 g/h) kuin haponkestävä teräksen polttoleikkaus (35 g/h). Mittausten perusteella hiukkaspäästöt laimenevat avoimella kentällä nopeasti ja 25 metrin päässä hiukkaspäästöjen vuorokausikeskiarvopitoisuus on alle ohjearvon $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Ilmanlaadun ohjearvot (Vnp 480/1996) kokonaisleijumalle ovat $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (vuorokausikeskiarvo) ja $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (vuosikeskiarvo). Valtioneuvoston asetuksen (Vna 711/2001) mukainen raja-arvo hengitettävälle hiukkasille (PM_{10}) on vuorokausikeskiarvona $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Pienhiukkasille ($\text{PM}_{2.5}$) ei Suomessa ole asetettu ohje- tai raja-arvoja.

Briketöinti ja renkaiden leikkaus

Briketöinnissä metallilastut puristetaan briketeiksi. Metallilastujen sekaan saatetaan sekoittaa myös metallipitoisia sakkoja ja pölyjä, metallilastujen osuuden ollessa kuitenkin yleensä yli 95%. Toiminnasta ei aiheudu pölypäästöjä ympäristöön, koska toiminta suoritetaan hallissa.

Renkaita leikattaessa leikkuriin voidaan sumuttaa pieni määrä vettä kitkan ja pölyämisen vähentämiseksi. Hitaasta pyörimisnopeudesta johtuen (max 1 m/s) laite ei pölyä ja palovaara on vähäinen.

Ajoneuvot ja työkoneet

Alueella liikkuvat ajoneuvot nostattavat ilmaan asfaltin päälle kertynyttä hienoa hiekka- ja metallipölyä. Piha-alueella tapahtuva varastokasojen siirtely aiheuttaa myös pölyämistä. Epäsuotuisilla sääoloilla pölyä voi leijua Ristiniemen kylän suuntaan.

Toiminnan ollessa nykyisen laajuista Kuusakoski Oy:n työkoneet käyttävät noin 27 000 litraa polttoainetta vuodessa. Työkoneiden päästöt ilmaan on laskettu VTT:n TYKO-laskentataulukon avulla.

Työkoneiden päästöt ilmaan laimenevat nopeasti, joten ne eivät aiheuta terveydellistä haittaa ympäristön asutukselle. Kuusakoski Oy:n työkoneiden päästöt muodostavat vain pienen osan koko Mussalon liikenteen ja satamatoimintojen yhteispäästöistä.

Työkoneiden aiheuttamat päästöt ilmaan, kun polttoaineen määrä on 27 000 l (VE0 ja VE1) ovat: hiukkaspäästöt 0,2 t/a, hiilivedyt 0,4 t/a, CO₂ 74 t/a, CO 1,8 t/a ja NO_x 2,5 t/a ja vastaavasti polttoainemäärän ollessa 33 000 l (VE2): hiukkaspäästöt 0,3 t/a, hiilivedyt 0,4 t/a, CO₂ 90 t/a, CO 2,2 t/a ja No_x 3,1 t/a.

Tehtyjen selvitysten perusteella laitoksen toiminnasta tai kierrätysmateriaalien käsittelytoiminnasta ei aiheudu ympäristön asuinalueille sellaisia PM₁₀-pölypitoisuuksia, joilla voisi olla asukkaiden terveydelle haitallisia vaikutuksia. Ajoittain, poikkeuksellisten sääolosuhteiden vallitessa, voi lähiasutuksen ympäristöön kulkeutua pölyä, joka on silminnähden havaittavissa ja pölylaskeumasta voi tällöin aiheutua haittaa.

Yhteysviranomaisen katsoo, että ilmaan kohdistuvien päästöjen minimoimiseen sekä pölynsidontaan hankealueella tulee kiinnittää erityistä huomiota. Tavoitteena tulee olla, että ilman epäpuhtauksien raja-arvot eivät ylitä lähistön asuinalueilla.

Ilman laatuun alueella vaikuttavat olennaisesti myös sataman toiminta ja laajennus-rakentaminen sekä muiden alueella olevien toimintojen päästöt ja niiden yhteisvaikutus sekä kaukokulkeuma. Palaslahden teollisuusalueen kehittyminen ja sataman laajeneminen kokonaisuudessaan voi hieman heikentää ilman laatua alueella ja tällä voi olla vaikutusta kasvillisuuteen ja ihmisten elinoloihin läheisillä alueilla.

Vaikutukset liikenteeseen

Ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä on selvitetty nykyiset liikennemäärät (raskas ja kevyt ajoneuvoliikenne) merituulentiellä ja Hyväntuulentiellä vuonna 2007 ja ennuste vuodelle 2020, sekä Kuusakoski Oy:n toiminnasta aiheutuvat liikennemäärät.

Kuusakoski Oy:n toiminnan aiheuttama liikenne nykyisessä tilanteessa (VE 0 ja VE 1) muodostaa noin 2 % raskaasta liikenteestä ja 1 % kevyestä ajoneuvoliikenteestä. Toiminnan siirtäminen itsessään ei lisää laiva-, juna ja rekka-autoliikennettä Mussalon alueella, liikenteen painopiste vain muuttuu osaltaan Hanskinmaalta Palaslahden alueelle. Toisaalta liikennemäärät alueella tulevat lisääntymään Kotkan sataman laajentumiskehityksen myötä. Palvelupisteen siirto yhdessä Palaslahden teollisuusalueen kehittämisen kanssa tuo liikennevirtoja lähemmäs Ristiniemen aluetta, jolloin liikenteen haitat alueella (melu ja päästöt ilmaan) vastaavasti kasvavat. Tulevaisuudessa liikennemääriä voi lisätä myös Kuusakoski Oy:n toiminnan laajentuminen tai kierrätettävän materiaalin laadun muuttuminen, jolloin Kuusakoski Oy:n osuus raskaasta liikenteestä olisi noin 3%.

Jätteet

YVA-selostuksessa on esitetty toiminnassa syntyvät jätteet samoin kuin jätteiden käsittelyyn ja kuljetuksiin sekä mahdolliseen hyötykäyttöön tai jätteiden loppusijoituspaikkoihin liittyvät seikat.

Kuusakoski Oy:n kotkan palvelupisteen toiminnot muodostuvat pääosin kierrätysmetallin ja metallipitoisen materiaalin, puun, paperin, pahvin, muovin, renkaiden sekä rakennusjätteen hankinnasta, vastaanotosta ja esikäsittelystä sekä esikäsittelyn mate-

riaalin lastauksesta ja lähettämisestä. Kierrätettävän materiaalin mukana tulee jonkin verran jätteeksi luokiteltavaa materiaalia ja myös palvelupisteen toiminnassa syntyy jätteitä.

Vastaanotettavien ongelmajätteiden pienerien määrä on 100 t/a vaihtoedoissa 0 ja 1 ja 1000 t/a vaihtoehdossa 2. Ongelmajätteiden pienerät kerätään täysiksi autokuormiksi ja ne lähetetään luvan omaaviin laitoksiin käsiteltäviksi kuljetuserän täytyttyä.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin, viihtyvyyteen

Ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen vaikuttavat monet tekijät sekä erikseen että yhteisvaikutuksen kautta. Vaikutukset voivat olla suoria tai välillisiä. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa asiantuntijatyönä tehtävien selvitysten (vrt mm. melu, ilman laatu) ohella paikallinen ja vuorovaikutuksen kautta saatava tieto on olennainen osa arviointitietoa.

Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa on hyödynnetty sosiaali- ja terveysministeriön (STM 1999) antamaa ohjetta sekä STAKESin julkaisemaa Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointikäsikirjaa vuodelta 2003.

YVA-selostuksen mukaan ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia on selvitetty ja arvioitu myös asukasselvityksellä, joka toteutettiin kutsumalla lähialueen asukkaita avointen ovien tilaisuuteen. Tilaisuudessa kuultiin asukkaiden näkemyksiä ja lisäksi mielipiteitä selvitettiin myös pienimuotoisen kyselylomakkeen avulla. Kyselylomakkeita toimitettiin myös niille Ristiniemen asukkaille, jotka eivät olleet asukastilaisuudessa. Tarkastelussa huomioitiin vaikutukset mm. asumiseen ja loma-asumiseen sekä virkistysmahdollisuuksiin.

Kuusakoski Oy:n suunniteltu uusi toimipiste sijaitsee lähempänä asutusta kuin nykyinen toimipiste. Tehdyn meluselvityksen (melumalli) mukaan vaihtoehdoissa 1 ja 2 melutaso Ristiniemen asuinalueella päivällä jää alle ohjearvon. Mahdollista on, että Ristiniemen kylän eteläpään taloissa yöajan melun ohjearvo (50 dB, vanhat asuinalueet) ylittyy. Asukkaat voivat kokea melun häiritseväksi vaikka ohjearvot eivät ylittytäkään. Alueella on lisäksi myös muuta melua aiheuttavaa toimintaa, joiden meluvaikutus kohdistuu samoille asuinalueille.

YVA-selostuksen mukaan hankkeella ei ole suoria vaikutuksia ihmisten terveyteen. Melun yöaikainen dB-rajaa saattaa ylittyä joissain tilanteissa Ristiniemen asuinalueella ja taustamelu voi vaikuttaa stressaavasti ja melun impulssimaisuus voi vaikuttaa esim. nukahtamiseen. Hankkeen vaikutukset ilman laatuun on arvioitu vähäisiksi ja voivat ilmetä lähinnä yhteisvaikutusten kanssa. Vaikutukset ihmisten terveyteen on kuitenkin arvioitu pieniksi.

Saadun palautteen perusteella merkittäviä vaikutuksia asukkaiden kannalta ovat melu sekä alueelta ja louhosalueelta leviävä pöly. Esiin nousivat myös mm. ilmanlaadun heikkeneminen, liikenteen lisääntyminen sekä mahdolliset vaikutukset kaivovesiin. Eri toimintojen yhteisvaikutusta pidettiin haitallisena asutuksen suhteen. Haitallisten vaikutusten ehkäisyyn/minimoimiseen esitettiin kiinnitettäväksi erityistä huomiota, samoin seurantaan liittyviin kysymyksiin.

Vaikutukset virkistys- ja ulkoilualueisiin

Ristiniemen lähivirkistysalue (vihervyöhyke louhoksen ja kylän välissä) sijaitsee uuden tontin vaikutusalueella, etäisyyden ollessa lyhimmillään 500 m. Lähivirkistysaluetta käytetään marjastukseen ja sienestystyöskentelyyn. Alueelle kohdistuvat haitat johtuvat eri toimintojen ja toimijoiden yhteisvaikutuksesta, kuten melu- ja pölyhaitat sekä ilman laatuun kohdistuvat vaikutukset, jotka voivat olla peräisin louhoksesta, Kymen veden kompostointialueelta, liikenteestä tai alueen teollisuusyritysten toiminnasta.

Melu

Melu on keskeisimpiä elinympäristön laatua heikentäviä tekijöitä. Valtioneuvoston periaatepäätöksessä meluntorjunnasta (2006) on asetettu päämääräksi terveellinen, turvallinen ja vähämeluinen elinympäristö. Melua aiheuttavia toimintoja suunniteltaessa tulee huolehtia siitä, etteivät ne lisää melulle altistumista ja meluhaittoja. Tavoitteena tulee olla, että valtioneuvoston päätöksen (1992) mukaiset melutason ohjearvot alitetaan.

Melua aiheutuu kierrätysmateriaalien lajittelusta sekä koneiden ja laitteiden käyntiäänistä

Toiminnan aiheuttamien melutasojen mallinnukset on tehty Datakustik CadNa 3.7 –ohjelmalla käyttäen laskentamallina pohjoismaista teollisuusmelumallia. Mallin keskiäänitasojen ennusteiden epävarmuus on luokkaa 1-3 dB laajakaistaiselle melulle etäisyyden ollessa 500m.

Meluselvityksessä on otettu huomioon metallijätteen käsittelystä aiheutuva melu sekä käsittelyssä käytettyjen koneiden melupäästöt. Muuttuvien liikennevirtojen aiheuttamaa melua ei ole mallinnuksessa otettu huomioon.

Suunnitellun palvelupisteen meluvaikutuksia on arvioitu kolmella skenaariolla. Skenaario 1 kuvaa palvelupisteen toimintaa tilanteessa, jossa kaikki laitteet ovat täydessä toiminnassa ja metalliromukuormaa puretaan tai lastataan. Skenaariossa 2 muutamia kertoja vuodessa palvelupisteellä käyvä leikkuripaalain jätettiin mallinnuksesta pois ja skenaariossa 3 leikkuripaalaimen lisäksi jätettiin metalliromukuorman purkaminen ja lastaaminen huomiotta

Kuusakoski Oy:n ennakoidusta toiminnasta aiheutuva melu ei ylitä valtioneuvoston päätöksen (VNp 993/92) mukaisia melun ohjearvoa 55 dB lähimmillä asuinalueilla ulkona päiväsaikaan (klo 7-22)

Melun haittavaikutukset ovat mallinnuksen mukaan suurimmat Ristiniemen kaakkoisosan asuinalueella, jossa epäsuotuisimmassa skenaariossa 3 melutaso saavuttaa 50 dB tason, mikä on yöajan (klo 22-7) melun ohjearvo vanhoilla asutusalueilla. Mallinnuksen mukaan sama meluraja sivuaa myös Ristiniementien pohjoiskaarella muutamia asuintaloja.

Yhteysviranomaisen toteaa samoin kuin Kotkan ympäristölautakunta, että melun ekvivalenttitaso kuvaa melun häiritsevyyttä vain osittain. Romun käsittelyyn liittyy melko paljon impulssimaisia ääniä, kolahduksia, jotka voidaan kokea häiritsevinä vaikka äänitaso muuten olisi kohtuullinen.

Meluhaittoja voidaan vähentää suunnittelemalla toimintaa siten, että yöaikaan metalliromua ei järjestellä kovaäänisesti eikä tyhjennetä tai täytetä metalliromukuormia. Kovinta melua aiheuttavan toiminnan sijoittaminen tontin länsipuolelle vähentää myös jossain määrin meluvaikutuksia Ristiniemen itäpuolella.

Melulaskentojen ja melumallinnuksen tulokset on YVA-selostuksessa esitetty sekä tekstissä/numeerisesti että havainnollisesti kartoilla.

Melumallinnuksen tulokset on syytä varmistaa melumittauksilla ja sen jälkeen toteuttaa tai tehostaa / lisätä mahdollisesti tarvittavia meluntorjuntatoimenpiteitä. Valtioneuvoston päätöksen (1992) mukaiset melutason ohjearvot eivät saa ylittyä lähistön asuinalueilla.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Kotkan Mussalon sataman laajentamisen sekä Palaslahden alueen kehittämisen myötä teollinen toiminta samoin kuin liikenne alueella lisääntyy tuoden mukanaan samalla lisääntyvässä määrin lähimmille asuinalueille kohdistuvia melu-, pöly- ym. haittoja.

YVA-selostuksessa on todettu näiden aiheuttama yhteisvaikutus lähialueen asutukselle, mutta kokonaisuudessaan tarkastelu on ollut lähinnä toteavaa tasoa. Tarkastelua on osaltaan hankaloittanut se, etteivät alueen kaikki toimijat ole YVA-velvollisia eikä alueen kokonaistarkasteluun yhteisesti siten ole päästy.

Yhteistarkasteluun on kuitenkin syytä päästä viimeistään vaikutusten tarkkailua suunniteltaessa ja seurantaohjelmasta päätettäessä. YVA-menettelyn yhteydessä tehtyjen selvitysten samoin, kuin seurannasta saatavia tietoja/tuloksia tuloksia tulee hyödyntää jatkotoimenpiteiden yhteydessä haitallisten vaikutusten lieventämiseen tähtääviä ratkaisuja/toimenpiteitä suunniteltaessa

VAIHTOEHTOJEN VERTAILU

Vaihtoehtojen muodostamisen ohella YVA-menettelyn aikana erilaisten ympäristö- ym. selvitysten pohjalta tehtävä hankkeen eri toteuttamisvaihtoehtojen vertailu vaikutustarkasteluineen on yksi keskeisistä YVA-menettelyn vaiheista. Vaihtoehtojen vertailussa tiivistetään, jäsennetään ja tulkitaan YVA-menettelyssä tuotettu keskeinen informaatio.

Toteutusvaihtoehtojen vertailu perustuu asiantuntijoiden tekemiin selvityksiin ja arvioihin vaihtoehtojen ympäristövaikutuksista. Yhteysviranomaisen katsoo, että vaihtoehtojen vertailu on tehty tasapuolisesti eri toteutusvaihtoehtojen osalta painottaen YVA-laissa tarkoitettuja ympäristövaikutuksia. Arviointiselostuksessa on esitetty yhteenvetotaulukoiden lisäksi myös sanalliset kuvaukset eri vaihtoehtojen ja niiden vaikutusten suhteen.

HAITALLISTEN VAIKUTUSTEN EHKÄISEMINEN

Hankkeesta aiheutuvien mahdollisten haitallisten vaikutusten ehkäisemistä tai rajoittamista on tarkasteltu YVA-selostuksessa asianmukaisella tavalla.

Ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen haitallisia vaikutuksia voi aiheutua mm. toiminnan aiheuttamasta melusta, ilmaan ja vesiin kohdistuvista päästöistä sekä pölystä.

YVA- selostuksessa on esitetty toimet meluhaittojen, öljyvahinkojen ja pölyämisen ehkäisemiseksi, tulipalo- ja henkilövahinkoriskien pienentämiseksi sekä suunnitelma jätteiden käsittelystä.

Meluvaikutusten vähentämiskeino laitoksen toiminnassa on melua aiheuttavien toimintojen oikeaoppinen sijoittelu (meluavat toiminnot tontilla optimaalisiin paikkoihin siten, että meluhaitat ovat mahdollisimman vähäiset) Lisäksi eniten melua aiheuttavat toiminnot on tarkoitus tehdä pääosin päiväsaikaan. Melumallinnuksen tulokset on syytä varmistaa melumittauksilla. Mikäli melutason ohjearvojen ylityksiä havaitaan melumittauksissa, on syytä tehostaa/lisätä tarvittavia meluntorjuntatoimenpiteitä (mm. meluseiniä).

Työkoneiden ja laiteiden öljyvuotoja pyritään ehkäisemään ennakoivalla huollolla. Onnettomuuden sattuessa öljy imeytetään asianmukaiseen imeytysmateriaaliin ja korjataan pois. Hulevedet johdetaan tasausaltaan ja 1 lk:n öljynerotusjärjestelmän kautta, joten riski öljyn aiheuttamaan ympäristön pilaantumiseen pienenee.

Pölynsidontaan hankealueella ja pölyhaittojen minimoimiseen tulee kiinnittää asianmukaista huomiota, samoin tulipaloriskin pienentämiseen liittyviin toimenpiteisiin.

SEURANTA

Seurannan tarkoituksena on tuottaa tietoa hankkeen ympäristökuormituksesta sekä vaikutuksista ympäristön tilaan. Seurannan avulla selvitetään myös, miten hyvin arvioinnissa käytetyt menetelmät ja niillä saadut tulokset vastaavat todellisuutta. Lisäksi seurannan avulla saadaan tietoa siitä, miten haitallisten vaikutusten lieventämistoimenpiteet ovat onnistuneet.

YVA-selostus sisältää ehdotuksen ympäristövaikutusten seurantaohjelmaksi. Seurantaohjelma tarkentuu suunnittelun edetessä ympäristölupaprosessissa. Yhteysviranomaisen katsoo, että seurannan kannalta keskeiset seikat ovat toiminnasta aiheutuva melu, päästöt ilmaan sekä hulevedet. Yhteysviranomaisen esittää seurantaohjelmaan harkittavaksi myös kaivovesien tarkkailun. Kun otetaan huomioon alueella olevat muut lähialueille ympäristövaikutuksia aiheuttavat toiminnot, on tarkoituksenmukaista liittää kaivovesien samoin kuin ilman laadun tarkkailu yhteistarkkailun piiriin.

TIEDOTTAMINEN JA OSALLISTUMINEN

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä on tiedotettu ja osallistuminen järjestetty YVA-lain edellyttämällä tavalla. Yhteysviranomaisen järjestämän lakisääteisen kuulemisen lisäksi vuorovaikutusta ja osallistumista ovat palvelleet osaltaan myös YVA-ohjausryhmän kokoukset sekä asukastilaisuudet.

Ympäristövaikutusten arviointiselostusta koskeva yleisötilaisuus pidettiin 16.6.2008 Kotkassa (Mussalon satamaterminaali, Merituuli-toimistorakennus). Arviointiselostus on ollut kokonaisuudessaan luettavissa Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen www-sivuilla.

RAPORTOINTI

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen julkiasu on asiallinen ja se sisältää havainnollisia kuvia sekä taulukoita. YVA-selostus on rakenteeltaan selkeä ja sisällöltään raportti on täsmällinen, ymmärrettävä ja helposti luettava.

YHTEENVETO JA ARVIOINTISELOSTUKSEN RIITTÄVYYS

Kaakkois-Suomen ympäristökeskus katsoo, että hankkeesta laadittu ympäristövaikutusten arviointiselostus on riittävä. Arviointiselostus on tehty arviointiohjelman sekä yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antaman lausunnon mukaisesti ja se vastaa YVA-lain ja -asetuksen keskeisiä vaatimuksia. YVA-selostuksessa on esitetty pääosin riittävällä tarkkuudella hankkeen keskeiset ympäristövaikutukset.

Yhteysviranomaisen lausunnossa esiin tuodut YVA-selostusta koskevat tarkennukset ja huomiot tulee ottaa huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Yhteysviranomaisen lausunto on nähtävillä yhdessä arviointiselostuksen kanssa yhden kuukauden ajan 22.9.2008 alkaen Kotkan kaupungintalolla (Kustaankatu 2, Kotka), Kotkan kaupunginkirjastossa (Kirkkokatu 24) sekä Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksessa Kouvolassa (Kauppamiehenkatu 4). Lausunto on nähtävillä myös Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen internetsivuilla: www.ymparisto.fi/kas/yva

Johtaja Leena Gunnar

Ylitarkastaja Jukka Timperi

LIITTEET Arviointiselostuksesta annetut lausunnot (hankkeesta vastaavalle)

JAKELUT JA MAKSUT

Kuusakoski Oy
PL 9, Hyttipojankuja 2
02781 Espoo

Maksu: 6 420 euroa

Peruste: ympäristöministeriön asetus alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista (1387/2006)

TIEDOKSI

Kotkan kaupunginhallitus
Kymenlaakson liitto
Kaakkois-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus
Tiehallinto, Kaakkois-Suomen tiepiiri
Kotkan satama Oy
Etelä-Suomen lääninhallitus Kouvolan palveluyksikkö
Museovirasto
Kymenlaakson maakuntamuseo
Kymenlaakson pelastuslaitos
Kymijoen vesi ja ympäristö ry
Merenkulkulaitos, Suomenlahden merenkulkupiiri
Pohjolan Voima Oy, Mussalon voimalaitokset, Jämskäntie 1, 48101 Kotka
Kymen Vesi, PL 5, 48201 Kotka
Turvatekniikan keskus, PL 123, 00181 Helsinki
Ratahallintokeskus, PL 185, 00101 Helsinki
Oy VR-Rata Ab, Itä-Suomen ratakeskus
Kymenlaakson luonnonsuojelupiiri ry
Kotkan luonto ry
Kotkan ympäristöseura ry
Ristiniemen asukasyhdistys ry, Mirja Tommila, Santaniemenkuja 16, 48310 Kotka
Ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus